

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2014r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Cezary Olszewski (spr.)
Sędziowie:	SSO Mirosław Kowalewski SSO Małgorzata Szostak - Szydłowska
Protokolant:	st. sekr. sąd. Ewa Andryszczyk

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2014 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletniego D. K. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową M. S. przeciwko A. K.**

o zmianę orzeczenia alimentacyjnego

na skutek apelacji małoletniego powoda D. K.

od wyroku Sądu Rejonowego w Elku

z dnia 25 marca 2014r., sygn. akt III RC 452/13

I. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1) alimenty ustalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 30 stycznia 2007r. w sprawie VI RC 2490/06 w kwotach po 300 zł (trzysta złotych) miesięcznie na rzecz małoletniego powoda D. K. płatne przez pozwanego A. K. podwyższa do kwot po 450 zł (czteryście pięćdziesiąt) miesięcznie pozostawiając bez zmian warunki i terminy płatności ustalone w wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie.

2) oddala powództwo w pozostałej części;

3) koszty procesu między stronami przed Sądem I- szej instancji wzajemnie znosi;

II. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem II – giej instancji.

Sygn. akt: I. Ca. 210/14

UZASADNIENIE

Ustawowa przedstawicielka małoletniego powoda D. M. S. wystąpiła przeciwko A. K. z pozwem o podwyższenie alimentów na rzecz małoletniego D. K. z kwoty 300 zł miesięcznie do kwoty po 1.000 zł miesięcznie, płatnej do jej rąk do 10-go dnia każdego miesiąca.

Pozwany A. K. domagał się oddalenia powództwa.

Wyrokiem z dnia 25 marca 2014 r. w sprawie o sygn. akt: III. RC. 452/13 Sąd Rejonowy w Elku oddalił powództwo i pozostałe koszty postępowania pomiędzy stronami wzajemnie zniósł.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Wyrokiem z dnia 30 stycznia 2007 r. w sprawie o sygn. akt: VI RC 2490/06 Sąd Okręgowy zobowiązał A. K. do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania małoletniego D. K. ustalając je na kwotę po 300 zł miesięcznie, zaś pozostałymi kosztami obciążył M. K..

Od ostatniego rozstrzygnięcia o alimentach minęło 7 lat. Od tego czasu do chwili obecnej sytuacja osobista strony powodowej uległa zmianie. Małoletni D. K. w dniu 18 marca 2006 r. ukończył osiem lat. Wraz z matką M. K. przebywa obecnie w Irlandii Północnej, tam też uczęszcza do szkoły. Oboje zamieszkują w wynajmowanym mieszkaniu razem z rodzicami matki. Najem mieszkania to koszt 850 funtów miesięcznie, z czego M. S. opłaca 1/3 tej kwoty. Ustawowa przedstawicielka małoletniego zatrudniona jest w dyskoncie spożywczym należącym do sieci sklepów (...). Otrzymuje ona miesięczny dochód w wysokości (...) funtów, w tym 172 funty tygodniowo tytułem zasiłku wspomagającego rodziny korzystające z profesjonalnej opieki nad dzieckiem. Małoletni D. K. jest dzieckiem zdrowym, rozwijającym się adekwatnie do swojego wieku. Małoletni nie znajduje się pod kontrolą poradni specjalistycznych. Ze względu na alergię pokarmową z jego diety wyeliminowaniu podlegają orzechy.

Od stycznia 2007 roku sytuacja osobista pozwanego nie uległa istotnej zmianie. Pozwany A. K. od urodzenia cierpi na chorobę fenyloketonurię i w związku z powyższym ma orzeczoną trzecią grupę inwalidzką (obecnie lekki stopień niepełnosprawności). Choroba ta powoduje, że ma on m. in. problemy z pamięcią. Schorzenie to ogranicza zdolności pozwanego w pracy zarobkowej. Obecnie pozwany pracuje w Firmie Usługowo- (...) na stanowisku: kierowca. Pracodawca zleca pozwanemu pokonywanie krajowych, krótkich tras. Miesięczne wynagrodzenie pozwanego wynosi średnio ok. 1.244,41 zł netto. Pozwany zamieszkuje obecnie w mieszkaniu własnościowym w E., przy ul. (...). Na zakup mieszkania pozwany zaciągnął kredyt w wysokości 73 000,00 zł. Rata kredytu wynosi aktualnie 366,80 zł miesięcznie. Wydatki pozwanego zarówno związane ze spłatą kredytu, eksploatacją mieszkania (czynsz, prąd, gaz, usługi telekomunikacyjne) oraz osobistymi potrzebami (telefon, papierosy) oscylują w granicach 1.000 zł miesięcznie. Pozwany bardzo często korzysta z pomocy finansowej rodziców, spożywa u nich posiłki. Ze względu na słabą pamięć, rodzice pozwanego zajmują się jego wszelkimi opłatami.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Rejonowy na gruncie art. 135 k.r.o. w zw. z art. 138 k.r.o. zważył, że od daty wydania wyroku w sprawie o sygn. akt: VI RC 2490/06, tj. 30 stycznia 2007 r. sytuacja osobista małoletniego powoda uległa zmianie ze względu na jego wiek i związane z tym zwiększenie się potrzeb. Jednocześnie wskazał, że potrzeby małoletniego powoda określone przez jego matkę na kwotę 6.000 zł zostały znacznie zawyżone. Jej dochody kształtują się na poziomie ok. 7.600 zł, zaś dochody pozwanego ok. 1.300 zł miesięcznie. Podniósł również, że sytuacja pozwanego nie uległa istotnej zmianie. Obecnie po opłaceniu stałych należności pozostaje mu na zaspokojenie potrzeb żywnościowych, ubraniowych higienicznych itp. kwota około 80 zł miesięcznie. Istnieją przeciwwskazania do wykonywania pracy kierowcy na trasach międzynarodowych.

W ocenie Sądu Rejonowego, podwyższenie alimentów prowadziłyby do stanu ubóstwa, niedostatku pozwanego. Nie posiadałaby on żadnych środków na swoje utrzymanie i nie byłaby w stanie zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb. W tych warunkach Sąd Rejonowy uznał, że pomimo zmiany sytuacji małoletniego powoda w kontekście art. 138 k.r.o., podwyższenie alimentów doprowadziłyby pozwanego do stanu ubóstwa.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy postanowił na zasadzie art.102 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku w zakresie pkt I, tj. do kwoty 150,00 zł wniósł powód D. K., zarzucając Sądowi I instancji:

- 1) naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę, a w konsekwencji błędne przyjęcie przez Sąd meriti, iż alimenty na rzecz małoletniego powoda w kwocie po 300,00 zł miesięcznie są wystarczające do pokrycia wszystkich usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego,
- 2) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 135 § 1 k.r.o. poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu:
 - a) iż pozwany nie jest w stanie partycypować w obowiązku alimentacyjnym względem małoletniego powoda w kwocie wyższej niż 300,00 zł,
 - b) iż podwyższenie alimentów o kwotę 150,00 zł miesięcznie prowadzić będzie pozwanego do ubóstwa oraz stanu niedostatku,
 - c) iż pozwany nie ma obowiązku podjęcia starań nakierowanych na uzyskanie bardziej intratnego zatrudnienia, w tym dodatkowego zatrudnienia, które nie będzie przekraczać jego możliwości fizycznych i zaważy ujemnie na zdrowiu pozwanego.

Wskazując na powyższe, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez podwyższenie alimentów z kwoty 300,00 zł do kwoty 450,00 zł miesięcznie płatnych do rąk matki powoda z góry terminie do 10-tego dnia miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, ewentualnie uchylenie orzeczenia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

Pozwany A. K., w odpowiedzi na apelację, wniósł o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zarzuty podniesione w apelacji zasługiwały na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd I instancji błędnie przeanalizował sytuację materialną i możliwości zarobkowe pozwanego i nie można zgodzić się z ustaleniami Sądu, iż usprawiedliwione potrzeby małoletniego D. K. nie uzasadniają ustalenia obowiązku alimentacyjnego pozwanego na wyższym poziomie niż 300,00 zł miesięcznie.

Podstawę prawną wyrokowania w przedmiotowej sprawie stanowił art. 138 k.r.o., zakładający, iż w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia alimentacyjnego. Sąd I instancji słusznie wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, jakie przesłanki powinno brać się pod uwagę przy dokonywaniu oceny, czy w danej sprawie zachodzi zmiana stosunków uzasadniająca zmianę orzeczenia alimentacyjnego, jednakże dokonując porównania stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się ostatecznego orzeczenia alimentacyjnego z istniejącym w dniu orzekania w niniejszej sprawie doszedł do wniosków, których Sąd Odwoławczy jednak nie podziela.

Jednym z podstawowych założeń prawa rodzinnego jest obowiązek wzajemnego wspierania się członków rodziny, skonkretyzowany w przepisach regulujących obowiązek alimentacyjny rodziców względem dziecka. Sam zaś obowiązek alimentacyjny polega na dostarczaniu środków utrzymania, a w razie potrzeby także wychowania. O jego zakresie decydują w każdym przypadku usprawiedliwione potrzeby uprawnionego oraz możliwości zarobkowe zobowiązanego. Zakres tych potrzeb, które winny być przez rodziców zaspakajane, wyznacza treść art. 96 k.r.o., według którego rodzice obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dzieci i przygotowywać je należycie - odpowiednio do ich uzdolnień - do życia w społeczeństwie. Stosownie do tej dyrektywy, rodzice obowiązani są zapewnić dzieciom nie tylko środki na zakup żywności, czy odzieży, ale także na zaspokojenie ich potrzeb kulturalnych i wypoczynku. Zważyć nadto należy, że zgodnie z treścią art. 135 § 1 k.r.o., zakres

świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Z przepisu tego wypływa wniosek, iż wysokość rat alimentacyjnych jest wypadkową pomiędzy usprawiedliwionymi potrzebami uprawnionego z jednej strony, z drugiej zaś - majątkowymi i zarobkowymi możliwościami zobowiązanego do alimentacji. W razie zaś zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego. Zmianą stosunków w rozumieniu przepisu art. 135 k.r.o., jest każda zmiana wpływająca na zmniejszenie lub zwiększenie kryteriów opisanych w przepisie art. 135 § 1 k.r.o. (zmiana ilościowa i jakościowa), z tym, że zmiana ta musi mieć charakter istotny. Innymi słowy chodzi tutaj o istotne zmniejszenie lub zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie lub zmniejszenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych.

Odnosząc powyższe rozważania do realiów przedmiotowej sprawy w pierwszej kolejności należy stwierdzić, co trafnie podniósł Sąd Rejonowy, ale też nie było kwestionowane przez pozwanego, iż małoletni powód aktualnie ma o 7 lat więcej niż w okresie ostatniego ustalenia obowiązku alimentacyjnego i pozostaje pod wyłączną pieczę matki. Małoletni znajduje się w okresie znacznego rozwoju fizycznego, co wymaga częstszego zakupu odzieży, obuwia, artykułów żywnościowych adekwatnych do wieku i stopnia rozwoju fizycznego. Ponadto realizuje obowiązek szkolny, a więc i w tym zakresie jego potrzeby znacznie wzrosły w porównaniu do okresu, kiedy zostało ustalone świadczenie alimentacyjne. Istotną okolicznością jest również fakt, że małoletni powód zamieszkuje wraz z matką w Wielkiej Brytanii, a więc nie tylko dochody uzyskiwane w tym kraju są znaczne w porównaniu do realiów krajowych, ale także i koszty utrzymania.

W ocenie Sądu Okręgowego, nie można również podzielić stanowiska pozwanego, aby jego możliwości majątkowe i zarobkowe nie pozwalały na partycypowanie w kosztach utrzymania małoletniego powoda na wyższym poziomie niż dotychczas jest utrzymywany. Za powyższym stwierdzeniem przemawia fakt, że pozwany znajduje się w wieku produktywnym. Zatrudniony jest na czas nieokreślony i wykonuje zawód kierowcy samochodów ciężarowych. Z tego tytułu otrzymuje stały dochód w wysokości ok. 1.300,00 zł miesięcznie. Oprócz małoletniego powoda, nie ma on nikogo na utrzymaniu. Należy również zwrócić uwagę, że pozwany, pomimo iż cierpi na fenylketonurię od urodzenia i ze względu na to schorzenie posiada ograniczoną zdolność do pracy zarobkowej (vide: orzeczenie – k. 54), to nie stanowiło ono przeszkody do wykonywania pracy kierowcy na trasach międzynarodowych, a materiał dowodowy nie wskazuje, aby stan zdrowia pozwanego ostatnimi czasy uległ pogorszeniu i nasiliły się objawy tej choroby. Nie można również pominąć, że pozwany zaciągnął kredyt na zakup mieszkania, którego rata miesięczna wynosi 390,93 zł i trudno jest uznać, aby zaspokajanie własnych potrzeb mieszkaniowych wyprzedzało obowiązek alimentacyjny wobec małoletniego dziecka.

Mając względzie powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że obowiązek alimentacyjny pozwanego winien być ustalony na poziomie 450,00 zł miesięcznie. W ocenie Sądu Okręgowego, pozwany dokładając należytej staranności w wykonywaniu obowiązków zawodowych (wykonywaniu większej ilości zleceń, czy też podjęcie dodatkowego zatrudnienia) jest niewątpliwie w stanie wywiązać się z powyższego obowiązku alimentacyjnego. Większej aktywności i inicjatywy u pozwanego wymaga zaś przede wszystkim spoczywająca na nim odpowiedzialność wynikająca z faktu bycia rodzicem już 8-letniego dziecka. Pozwany nie może wymawiać się, że w firmie transportowej może wykonywać jedynie zlecenia na trasach krajowych. Zasady doświadczenia życiowego nakazują bowiem przyjąć, że praca kierowcy samochodów ciężarowych jest dobrze płatna (a na pewno na wyższym poziomie niż pozwany starał się dowieść), ale też istnieje stałe zapotrzebowanie na tego rodzaju usługi, w związku z czym pozwany winien rozważyć zmianę pracodawcy na takiego, który nie będzie oferował wynagrodzenia na poziomie najniższej pensji krajowej.

Uwzględniając wynik sprawy oraz zakres powództwa, w jakim się ostało, o kosztach przed Sądem Rejonowym, Sąd Okręgowy postanowił na zasadzie art. 100 k.p.c.

Mając na względzie powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w pkt I wyroku.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c.